

Hĺbkové ex post hodnotenie vybraných regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí - formulár

Spracovateľ: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, odbor zlepšovania podnikateľského prostredia

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej ako „MV SR“ alebo ako „gestor“)

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z.z. o požiarnej prevencii (ďalej aj ako „vyhláška“ alebo „vyhláška č. 121/2002 Z. z.“)

Lokalizácia: § 20

Účinnosť: 01.04.2002

Regulácia, ktorá je predmetom ex post hodnotenia: Regulácia č. 191

Nejasnosť pri výklade školenia o ochrane pred požiarom z dôvodu absencie možnosti e-learningu v právnej úprave

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na legislatívny proces hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex:

- Internetový odkaz na číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu:

Hĺbkové ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

Ex post hodnotenie vykonané k: 27. 6. 2025

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak bola hodnotená úprava predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015. Pred týmto dátumom neexistovala povinnosť vypracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie.

9.1 Základné informácie k hodnotenej regulácii

9.1.1 Opis regulácie a jej pôsobenia:

Podľa vyhlášky č. 121/2002 Z. z., konkrétne § 20, je každý zamestnávateľ povinný zabezpečiť školenie osôb o ochrane pred požiarmi. Táto povinnosť sa vzťahuje na všetky právnické osoby a fyzické osoby – podnikateľov, ktoré zamestnávajú pracovníkov alebo umožňujú iným osobám vykonávať činnosť vo svojich objektoch a priestoroch.

V súlade s platnou právnou úpravou je potrebné školenia vykonávať pravidelne, a to v lehotách nepresahujúcich 24 mesiacov. Zároveň je potrebné zabezpečiť školenie aj pri nástupe zamestnanca do zamestnania alebo pri zmene pracovného zaradenia. Školenia sa vzťahujú aj na vedúcich zamestnancov a osoby poverené výkonom úloh v oblasti ochrany pred požiarmi.

Cieľom regulácie je zabezpečiť informovanosť a pripravenosť osôb na predchádzanie vzniku požiarov a na primerané konanie v prípade požiaru alebo inej mimoriadnej udalosti. Pravidelné školenia predstavujú preventívne opatrenie, ktorého cieľom je minimalizácia požiarneho rizika, ochrana života, zdravia a majetku a vytvorenie podmienok pre bezpečné pracovné prostredie.

Vyhláška stanovuje obsahové a organizačné náležitosti školení, avšak neobsahuje výslovnú úpravu formy ich vykonania, čo vedie k rozdielnemu prístupu okresných riaditeľstiev Hasičského a záchranného zboru k akceptovaniu e-learningovej formy školení a k nejednotnému výkladu právnych povinností zo strany dotknutých subjektov. Táto skutočnosť spôsobuje v aplikačnej praxi nejasnosti pri výklade právnej úpravy, najmä pokiaľ ide o možnosť realizácie školenia formou e-learningu.

9.1.2 Znenie podnetu z podnikateľského prostredia (ak je k dispozícii)

Súčasná právna úprava neobsahuje jasnú definíciu možnosti vykonávania školenia o ochrane pred požiarmi formou e-learningu, čo v aplikačnej praxi vedie k nejednoznačnostiam a problémom pri jeho výklade. V praxi sa vyskytujú prípady, keď okresné riaditeľstvá Hasičského a záchranného zboru neakceptujú e-learningovú formu vzdelávania a neexistuje jednotný výklad možnosti realizácie e-learningového školenia o ochrane pred požiarmi v rámci okresov. V prípade menej zložitých administratívnych objektov môže takáto forma školenia prispieť k zníženiu administratívnej záťaže a zefektívneniu procesu preškoľovania. Predmetom ex post hodnotenia je posúdenie možnosti realizácie školenia o ochrane pred požiarmi formou e-learningu a špecifikácia právnej úpravy.

9.1.3 Identifikácia dotknutých subjektov:

Ex ante:

V ex ante fáze nebola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, pretože právny predpis bol prijatý pred 1. aprílom 2015. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť identifikované subjekty, pri ktorých sa predpokladalo, že ich bude regulácia ovplyvňovať.

Ex post:

Táto regulácia sa vzťahuje na všetky právnické osoby a fyzické osoby – podnikateľov, ktoré zamestnávajú pracovníkov alebo umožňujú iným osobám vykonávať činnosť vo svojich objektoch a priestoroch. Podľa správy o sociálnej situácii obyvateľstva Slovenskej republiky za rok 2023 vypracovanej Sociálnou poisťovňou evidujeme 191 810 zamestnávateľov.

9.1.4 Identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy (ak bola vykonaná):

V ex ante fáze nebola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, pretože právny predpis bol prijatý pred 1. aprílom 2015. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy.

9.2 Vyčíslenie dopadu na podnikateľské prostredie – porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov právneho predpisu²

Tabuľka č. 1: Výpočet skutočných vplyvov regulácie/regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (údaje sú uvedené po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST								EX ANTE ³	EX POST – EX ANTE
Poradové číslo regulácie	Stručný a zrozumiteľný opis regulácie	Lokalizácia	Účinnosť právneho predpisu/regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
191.	Povinnosť vykonávať pravidelné školenia o ochrane pred požiarmi každých 24 mesiacov	§ 20	01.04.2002	právnické osoby a fyzické osoby – zamestnávateľia	191 810	-	-	-	-

² Kalkulácia nákladov sa uvádza pre každé hodnotené ustanovenie právneho predpisu, v prípade kalkulácie pre celý právny predpis ako celok je táto skutočnosť uvedená v lokalizácii.

³ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

9.2.1 Spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
Ex ante náklady: V ex ante fáze nebola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, pretože právny predpis bol prijatý pred 1. aprílom 2015. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy. Ex post náklady: Ex post náklady vyplývajúce z regulácie nie je možné kvantifikovať z dôvodu nedostupnosti relevantných a spoľahlivých údajov o reálnych nákladoch dotknutých subjektov, ako aj z dôvodu rozdielného uplatňovania regulácie v aplikačnej praxi. Náklady na školenia o ochrane pred požiarom nie sú spravidla evidované samostatne, pričom ich výška sa výrazne líši v závislosti od veľkosti a povahy subjektu, organizačnej štruktúry, formy školenia a úrovne požiarneho rizika. Vzhľadom na uvedené nie je možné vypracovať objektívne a porovnateľné kvantitatívne zhodnotenie finančných dopadov.
9.2.2 Zdroj počtosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):
Zdrojom počtosti zamestnávateľov na Slovensku je Správa o sociálnej situácii obyvateľstva Slovenskej republiky za rok 2023 vypracovaná Sociálnou poisťovňou.
9.2.3 Dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post) (ak vznikol):
V ex ante fáze nebola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, keďže právny predpis bol prijatý pred 1. aprílom 2015 a zároveň nie je možné vypočítať celkové skutočné vplyvy hodnotenej regulácie na podnikateľské prostredie. Z týchto dôvodov nie je možné uviesť rozdiel predpokladaných a skutočných nákladov na podnikateľské prostredie.
9.2.4 Dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
V ex ante fáze nebola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, pretože právny predpis bol prijatý pred 1. aprílom 2015. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť náklady nepredpokladané v ex ante fáze.

9.3 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektami a gestorom právneho predpisu

9.3.1 Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:

GESTOR PRÁVNEHO PREDPISU – Zúčastnení zástupcovia:

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Hasičský a záchranný zbor, odbor požiarnej prevencie

PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY:

Cielené konzultácie:

Oslovené subjekty (obchodné meno, IČO):

Asociácia priemyselných zväzov a dopravy
(ďalej ako „APZD“)

IČO 50027514

Slovenská asociácia palivového priemyslu
a obchodu (ďalej ako „SAPPO“)

IČO 30808499

Tate & Lyle Boleraz, s.r.o.

IČO 31411011

Zúčastnené subjekty:

Áno ☐ Nie ☒

Áno ☒ Nie ☐

Áno ☒ Nie ☐

Forma a termín vykonania konzultácií:

Oslovené subjekty:

APZD

SAPPO

Tate & Lyle Boleraz, s.r.o.

Forma:

osobne/online ☐ dotazník/e-mail ☒

osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

Dátum vykonania:

14.05.2025

14.05.2025

14.05.2025

Verejné konzultácie:

Trvanie verejných konzultácií: od 27.03.2025 do 09.04.2025.

Forma a termín vykonania konzultácií:

Do verejných konzultácií sa nezapojili žiadne ďalšie podnikateľské subjekty.

9.3.2 Vyjadrenie podnikateľských subjektov k regulácii:

- vznesené pripomienky voči zneniu regulácie,
- konkrétne problémy regulácie alebo prekážky, ktoré regulácia spôsobuje v praxi.

Podnikateľský sektor, zastúpený SAPPO, poukázal na absenciu výslovne stanovenej možnosti vykonávať školenie o ochrane pred požiarmi formou e-learningu. V súčasnom znení vyhlášky č. 121/2002 Z. z. chýba špecifikácia formy realizácie školenia, čo spôsobuje neistotu pri aplikácii predpisu v praxi.

V praxi sa vyskytujú nejednotné prístupy okresných riaditeľstiev Hasičského a záchranného zboru k akceptovaniu e-learningovej formy vzdelávania. V niektorých okresoch je e-learning tolerovaný, v iných okresoch je odmietaný, čo zvyšuje administratívnu neistotu a nepredvídateľnosť pre podnikateľov. Problém sa týka najmä zamestnancov pracujúcich v administratívnych priestoroch, kde by e-learning mohol byť efektívnym a primeraným nástrojom absolvovania školenia o ochrane pred požiarmi.

9.3.3 Vyjadrenie gestora k:

- dôvodu vzniku právneho predpisu/regulácie, opis problému, ktorý má riešiť,
- výsledku pôsobenia regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- plneniu cieľa regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- vzniku nepredvídateľných vplyvov (ak sa vyskytli),
- podnetu z podnikateľského prostredia,
- vzneseným pripomienkam podnikateľských subjektov k zneniu regulácie a pôsobeniu v praxi.

Gestor regulácie uviedol, že vyhláška č. 121/2002 Z. z. bola vydaná s cieľom stanoviť základné povinnosti v oblasti požiarnej prevencie a zabezpečiť primeranú informovanosť a pripravenosť osôb na predchádzanie vzniku požiarov, ako aj na konanie v prípade ich vzniku alebo iných mimoriadnych udalostí. Regulácia má zároveň zabezpečiť, aby všetky právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia, pravidelne vykonávali školenie o ochrane pred požiarmi v súlade s povinnosťami vyplývajúcimi z osobitných predpisov.

Gestor regulácie pripustil, že súčasná právna úprava neustanovuje explicitne konkrétnu formu realizácie školenia o ochrane pred požiarmi, čo môže v aplikačnej praxi vytvárať priestor pre rôzne výklady a nejednotné postupy medzi jednotlivými okresnými riaditeľstvami Hasičského a záchranného zboru. Zároveň upozornil na potrebu zachovania individuálneho prístupu k obsahu a spôsobu školenia, a to najmä s ohľadom na špecifiká jednotlivých prevádzok, ako je napríklad nevyhnutnosť poznať presné umiestnenie hlavných uzáverov elektrickej energie, plynu alebo vody v konkrétnom objekte.

Gestor v tejto súvislosti deklaroval ochotu poskytnúť metodické usmernenie pre nižšie organizačné zložky s cieľom zabezpečiť jednotnú výkladovú prax a eliminovať aplikačné nejasnosti naprieč jednotlivými regiónmi.

9.3.4 Alternatívne riešenia z pohľadu podnikateľských subjektov:

- návrhy na zmeny v právnom predpise (úprava znenia/zrušenie regulácie),
- návrhy na úpravu aplikačnej praxe,
- príklady alternatívnych riešení alebo osvedčených postupov z iných krajín (dobrovoľné),
- očakávaná úspora nákladov v dôsledku úpravy/zrušenia regulácie (dobrovoľné).

SAPPO navrhuje legislatívne ukotviť možnosť realizácie školenia o ochrane pred požiarmi aj formou e-learningu alebo online školenia za účasti lektora, a to aspoň pre administratívnych zamestnancov pôsobiacich v menej rizikových typoch prevádzok. Podľa názoru SAPPO by takéto riešenie mohlo reflektovať súčasné technologické možnosti, zároveň by prispelo k zníženiu administratívnej a organizačnej záťaže, najmä pre väčšie podniky s početným administratívnym personálom.

Zavedenie flexibilnejšej formy školenia by podľa zástupcov SAPPO zároveň umožnilo efektívnejšie plánovanie a realizáciu preškoľovania bez negatívneho vplyvu na cieľ školenia, ktorým je zabezpečenie primeranej úrovne požiarnej bezpečnosti.

9.3.5 Vyjadrenie gestora k alternatívnym riešeniam:

Gestor víta diskusiu o potenciálnych úpravách regulácie a pripúšťa otvorenie témy širšieho uznania elektronických foriem školenia o ochrane pred požiarmi, osobitne v prípade administratívnych prevádzok, kde je rizikovosť podstatne nižšia.

Súčasne však poukazuje na potrebu opatrného prístupu pri formálnom definovaní konkrétnych technických riešení v právnych predpisoch. Dôvodom je dynamický technologický vývoj, ktorý by mohol v krátkom čase spôsobiť zastaranosť ustanovení, napríklad v prípade nových foriem vzdelávania založených na využívaní umelej inteligencie.

MV SR zároveň zdôraznilo, že bez ohľadu na zvolenú formu školenia je nevyhnutné, aby bolo zabezpečené jeho preukázateľné absolvovanie vrátane záznamu v dokumentácii o ochrane pred požiarmi. Táto dokumentácia musí byť vedená v súlade s právnymi predpismi a sprístupnená v prípade výkonu štátneho požiarneho dozoru.

9.4 Stanovisko spracovateľa k právnemu predpisu a jeho vplyvu na podnikateľské prostredie

9.4.1 Stanovisko k pôsobeniu právneho predpisu/regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

Na základe konzultácie s dotknutými subjektmi spracovateľ konštatuje, že právna úprava školení o ochrane pred požiarmi plní svoj základný cieľ – ochranu zdravia, života a majetku pred požiarmi. V praxi však dochádza k výkladovým nejasnostiam, najmä v súvislosti s možnosťou realizácie školení formou e-learningu alebo online školení, čo právna úprava explicitne neupravuje.

Niektoré okresné riaditeľstvá Hasičského a záchranného zboru neakceptujú dištančnú formu vzdelávania ako rovnocennú prezenčnému školeniu, a to ani v prípadoch menej rizikových administratívnych prevádzok. Následkom je nejednotný výklad a uplatňovanie povinností v rámci rôznych okresov, čo vedie k právnej neistote, zvýšenej administratívnej záťaži a obmedzeniam efektívnej správy školení, najmä u subjektov, ktoré pôsobia na viacerých územiach.

Tieto nejasnosti vedú k nerovnomernej aplikačnej praxi medzi jednotlivými okresnými riaditeľstvami Hasičského a záchranného zboru, čo spôsobuje právnu neistotu podnikateľských subjektov. V administratívnych prevádzkach s nízkym stupňom požiarneho rizika sú pre podnikateľov obmedzenia vo forme výkladu vnímané ako neprimeraná administratívna záťaž.

Spracovateľ považuje súčasné znenie právneho predpisu za funkčné, avšak v oblasti výkladu a jednotnosti aplikačnej praxe vníma priestor na zlepšenie. Identifikovaný problém by mohol byť riešený buď legislatívnym spresnením, alebo vydaním výkladového usmernenia zo strany gestora, ktoré by zabezpečilo jednotný výklad v rámci všetkých regiónov.

9.4.2 Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

SAPPO navrhlo legislatívne ukotvenie možnosti realizácie školení o ochrane pred požiarmi formou e-learningu alebo online školení za účasti lektora, minimálne pre administratívnych zamestnancov v menej rizikových prevádzkach. Takéto riešenie by mohlo prispieť k zníženiu administratívnej záťaže, zvýšeniu flexibility a efektivity vzdelávania bez negatívneho dopadu na cieľ regulácie.

Spracovateľ vníma návrh podnikateľského sektora ako racionálny a zlučiteľný so základným účelom právnej úpravy za predpokladu, že budú dodržané požiadavky na obsah, preukázateľnosť absolvovania školenia a jeho evidenciu v dokumentácii. Z pohľadu spracovateľa by bolo prínosné, aby gestor regulácie zvážil buď úpravu vyhlášky, alebo vydanie záväzného metodického usmernenia, ktoré by upravovalo podmienky akceptácie elektronických foriem školení, čím by sa odstránili nejednoznačnosti v aplikačnej praxi.

Zároveň spracovateľ konštatuje, že technický pokrok a rozšírenie digitálnych foriem vzdelávania vytvárajú priestor na modernizáciu právnej úpravy v smere uznania e-learningovej formy školení, najmä pre typy činností a prevádzok, pri ktorých nehrozí zvýšené požiarne riziko. V súčasnosti však platná právna úprava túto možnosť výslovne neupravuje, čo sa javí ako potenciálny priestor na legislatívne spresnenie.

9.4.3 Odporúčenie spracovateľa:

- ☐ ponechať reguláciu ☒ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady
- ☒ upraviť aplikačnú prax

9.4.4 Ak spracovateľ navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov/ustanovení právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

Spracovateľ sa stotožňuje so závermi vyplývajúcimi z konzultácie, na ktorých sa zhodli gestor a SAPPO. Finálne riešenie problému, teda úpravu vyhlášky č. 212/2002 Z. z. alebo vydanie metodického usmernenia, necháva spracovávateľ na rozhodnutí gestora.

9.5 Vyjadrenie gestora právneho predpisu k vykonanému hĺbkovému ex post hodnoteniu⁴

9.5.1 Pripomienky gestora právneho predpisu k procesu ex post hodnotenia:
Prezídium Hasičského a záchranného zboru súhlasí s ex post hodnotením predmetnej regulácie.
9.5.2 Vyjadrenie gestora k obsahu stanoviska spracovateľa:
Prezídium Hasičského a záchranného zboru súhlasí s obsahom stanoviska spracovateľa.

⁴ Časť 9.5 je v zmysle bodu 10.2. JM vyplnená v prípade, ak gestor právneho predpisu zaslal spracovateľovi vyjadrenie k vykonanému ex post hodnoteniu do 30 kalendárnych dní od ukončenia hĺbkového ex post hodnotenia